

ОБЛАСНА ЩОТИЖНЕВА ГАЗЕТА

орієнтир 6+1

№ 35 (710) 26 серпня 2004 року

Ціна вільна

Спекотного літа 2001 року була вирішена доля розвитку журналістики на Житомирщині. По телевізійним та радійним каналам перші особи з гордістю говорили про відкриття при педагогічному університеті імені Івана Франка нової для нашої області спеціальності «Українська мова і література та редагування освітніх видань» та про свій внесок в цю подію. Але частіше за все тоді звучало магічне слово «журналістика». Необхідно внести одне роз'яснення. За умов наявності міністерського переліку спеціальностей, які мали право відкривати ректорати в державних вузах, це була єдина спеціальність, яка була близька до журналістики і могла бути відкрита у педагогічному вузі. Лише зараз, коли Житомирський державний педагогічний університет змінив свій статус і став класичним університетом, ректорат отримав право відкривати різні спеціальності, в тому числі і «Журналістику».

ЯК СТАТИ ЖУРНАЛІСТОМ?

Перші ж реальні кроки були зроблені ще у 1999 році професором Петром Білоусом, який при кафедрі української літератури відкрив факультатив «Основи журналістики», на який записалося тоді кілька десятків бажаючих студентів з різних груп, курсів, спеціальностей і навіть факультетів.

На філологічному факультеті першими студентами опікувалися кілька кафедр, викладачі яких вели перші пропедевтичні лекційні та практичні курси із майбутніми редакторами. Але поступово все гостріше поставала потреба у створенні профілюючої кафедри, яка б забезпечувала професійну підготовку.

Тому 31 серпня 2003 року було відкрито кафедру редагування та основ журналістики, одну з наймолодших кафедр університету. Завідувачем кафедри було призначено кандидата філологічних наук, доцента, шеф-редактора університетської студентсько-викладацької газети «Універсум» Андрія Близнюка. Завідувач уже з перших кроків обрав вірний напрямок у діяльності кафедри — поєднання

юнацького запалу й захопленості молодих викладачів і студентів та мудрості досвідчених журналістів Житомирщини. В перший склад кафедри входило 11 осіб, серед яких був доктор філологічних наук, професор (Петро Білоус), п'ять кандидатів наук, доцентів, заслужених журналістів України (Андрій Близнюк, Віктор Бойко, Олександр Євченко, Світлана Обіход, Валентина Орел) та п'ять викладачів (Валерій Башманівський, Володимир Білобровець, Василь Головецький, Наталія Духновська, Наталія Зелінська). Середній вік працівників кафедри — 42 роки. Співробітники кафедри розробили й провели перші суто професійні курси — видавнича справа та редагування, термінологічний практикум, тележурналістика, газетно-журнальне редагування, технічне редагування, коректура, основи бібліотекознавства тощо.

На думку завідувача, навчання студентів на спеціальності має мати не тільки теоретичний, а й прикладний характер. Тому кафедра уклала угоди про співпрацю з комунальним книжково-газетним видавництвом «Полісся», редак-

ціями провідних газет та тижневиків області («Житомирщина», «Вільне слово», «Житомирський телеграф»), «Житомирщина молода», «Місто»), обласною телерадіокомпанією, управлінням у справах пресі та інформації Житомирської обласної державної адміністрації у сприянні у підготовці на рівні сучасних вимог майбутніх спеціалістів у галузі видавничої справи та редагування (редакторів, коректорів, журналістів тощо). Суттю домовленості є те, що видавництва та газети допомогатимуть кафедрі у набутті майбутніми редакторами, перш за все, практичних навичок роботи коректора, редактора літературного, технічного чи випускаючого тощо. Під час практик студенти працюватимуть у видавництвах та редакціях ЗМІ, де набудуть необхідних навичок роботи, які знадобляться їм у подальшій роботі за спеціальністю або роботі прес-секретаря державної установи, торгівельної чи виробничої фірми, співробітника по зв'язках із громадськістю, агента рекламного бюро тощо.

ЯК СТАТИ ЖУРНАЛІСТОМ?

верситетської газети та радіостудії, асистенти Олексій Василевич опікується редакцією «Студентського радіо», а Володимир Гребьонкін — редакціями університетської студентсько-викладацької газети «Універсум» та газети філологічного факультету «Експромт». Члени кафедри (Андрій Близнюк, Віктор Бойко, Василь Головешкий) та студенти IV курсу (Олександр Соловійова, Світлана Чернях, Сергій Фещенко та інші), створюючи програми про життя університету на обласному телебаченні та радіо, активно сприяють створенню позитивного образу Житомирського державного університету серед населення міста та області. Кафедра ініціює створення у Житомирському державному університеті осередку Спільки журналістів України тощо.

Навчальними планами передбачають екскурсії студентів на видавничі підприємства, туди, де народжуються газети, журнали, книги та інші різноманітні види видавничої продукції. Адже багато студентів, особливо на молодших курсах, взагалі не бачили процесу виробництва друкованого слова на власні очі. Тому кафедра, за підтримки Валентини Орел (видавництво «Полісся») та Ірини Полюляк (ОП «Житомирська облдрукарня») дає їм таку можливість. Тоді вони вже мають змогу уявити усі фази творення і перенародження друкованого слова, як видання штампується, клеїться, зшивається, множиться; і все це відбувається на автоматизованій системі. Безумовно — це справляє враження. Так само показуються студентам сучасні редакції друкованих видань, де вони проходять практику.

Кафедра редагування та основ

тетській газеті, на кафедральному комп'ютері, а на початку навчального року — у новому факультетському комп'ютерному класі тощо. Звичайно, цим матеріально-технічні потреби кафедри не вичерпуються. Кафедри конче потрібні відеокамери, відеомагнітофони, телевізори, диктофони, магнітофони, фотоапарати та інша аудіо-, відеотехніка та витратні матеріали. Крім того, кафедри потрібний власний, а не факультетський, комп'ютерний клас та великі обсяги роботи в Інтернеті. Зазначимо, що робота в цьому напрямку як керівництвом університету, так і кафедри вже проводиться. Так, нещодавно, працівники кафедри змогли зацікавити Міністерство у справах сім'ї та молоді проектом «Студентське FM», під який вже виділено значні кошти.

Але більш важливою проблемою сьогодні є організація та проведення як навчальної, так і виробничої практики. Вже згадувалося, що студенти мають можливість проходити її у видавництвах та видавничих структурах різних форм власності. Практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів. Її мета — закріплення теоретичних знань та отримання нових — практичних, оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Основною статтею витрат є оплата праці керівника практики від виробництва, яка має здійснюватися навчальним закладом.

Під час практики у VI та VII семестрах керівниками практики призначаються редактори міських газет різних форм власності та працівники облтелерадіокомпанії. Під час практики у VIII семестрі студенти будуть направлені у районні газети області, що викличе ще одну фінансову проблему. Згідно з наказом Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 року, студентам-практикантам на період практики, що проводиться за межами місця знаходження вищого навчального закладу, сплачуються добові за рахунок витрат на практичну підготовку у розмірах, установлених чинним законодавством; проїзд студентів залізничним та автомобільним транспортом до місця знаходження баз практики і назад сплачується за рахунок витрат на практику [проїзд міським і приміським (до 50 км) транспортом сплачується студентами за свій рахунок]. Проживання студентів-практикантів у гуртожитках баз практик або в орендованих для цього житлових приміщеннях сплачується вищим навчальним закладом за рахунок витрат на практику у розмірах, передбачених чинним законодавством. Практика у IX семестрі планується у радіо та телекомпаніях як міста, так і області, що також вимагатиме виплати добових, оплати проїзду та проживання студентів.

А тепер від навчального плану та наказу Міністерства — до реальності. Усе вищевикладене вимагатиме від ректорату університету значних коштів для проведення практики. Але стан фінансування державних навчальних закладів

ті і назад та проживання їх протягом 30 діб).

Таким чином, починаючи з 2004/5 навчального року, сума витрат на проведення навчальних та виробничих практик лише на спеціальності «Українська мова і література та редагування освітніх видань» буде дорівнювати 4139,46 грн. (не враховуючи оплату добових за 30 діб для 90 осіб, оплату проїзду студентів на дві практики до райцентрів області і назад та проживання їх протягом 30 діб).

Ректорат Житомирського державного університету буде мати складності в оплаті проведення практики саме через незадовільне фінансування. Ситуація з оплатою практики погіршиться з 2005 року, з відкриттям факультету журналістики та нових спеціальностей, пов'язаних з журналістикою. Є два шляхи для вирішення цієї проблеми: перший — перекласти оплату на плечі самих студентів (за принципом: хочеш вчитися — плати) та другий — звернутися за допомогою до влади. Тому кафедра та ректорат звернулися до обласної державної адміністрації з проханням знайти можливість у межах програми «Преса Житомирщини» виділити кошти для забезпечення щорічного проведення навчальних та виробничих практик студентів спеціальності «Українська мова і література та редагування освітніх видань», починаючи з вересня 2004 навчального року.

Але, на жаль, обласна державна адміністрація не знайшла підстав для фінансування університету з обласного бюджету. Тому питання так і залишається відкритим.

Андрій БЛИЗНЮК,
завідувач кафедри редагування
та основ журналістики,
кандидат філологічних наук,
доцент.